

Nr 86

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av viss staten tillhörig mark, m. m.; given Stockholms slott den 25 mars 1966.

Kungl. Maj:t vill härmed under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Eric Holmqvist

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att till Kiruna stad och till Uppsala stad säljs vissa staten tillhöriga markområden. Vidare föreslås att befrielse från betalningsskyldighet medges för viss fordran, som uppkommit i samband med utlämnade s. k. fiskberedningslån.

*Utdrag av protokoll över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den
25 mars 1966.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *försäljning av staten tillhörig mark* och om *befrielse från betalningsskyldighet till staten* samt anför.

1: o

Domänstyrelsen har fört förhandlingar med Kiruna stad om försäljning till staden av dels visst område av fastigheten Kiruna 1¹, dels fastigheten Kiruna 1²⁸ i dess helhet. Styrelsen hemställer i anledning därav att dels ett område om ca 295 ha av fastigheten Kiruna 1¹, dels fastigheten Kiruna 1²⁸ om 13,2520 ha säljs till staden för en köpeskillning av 330 000 kr. och på vissa andra villkor.

Markområdet är beläget ovan odlingsgränsen och inom Kiruna statsgruvefält. Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag (LKAB) har nyttjanderätt till mark inom området enligt arrendekontrakt. Tuollavaara Gruvaktiebolag disponerar vissa utmål som berör området.

Markområdet ligger i anslutning till av staden tidigare förvärvad mark och är avsett för bostadsändamål samt därmed sammanhängande anordningar.

Bostadsstyrelsen finner skäligen åsätta det nu ifrågakvarande markområdet ett värde av 320 000 kr.

Kommerskollegium, som har hört bl. a. Sveriges geologiska undersökning, LKAB och Tuollavaara Gruvaktiebolag, anser att statens gruvintressen inte utgör hinder mot bifall till stadens framställning.

Kiruna stad har förklarat sig godkänna den av domänstyrelsen föreslagna köpeskillningen och de av styrelsen angivna köpevillkoren.

Beträffande rennäringsfrågorna har följande remissinstanser uttalat bl. a.

Länsstyrelsen i Norrbottens län framhåller att försäljning av området

av fastigheten Kiruna 1¹, det s. k. Lomboloområdet, för rensamernas del kommer att innebära en förlust av värdefullt renbetesland. Länsstyrelsen anmäler i anledning härav krav på vederlag åt rennärigen.

Rennäringsnämnden har uttalat, att nämnden inte vill motsätta sig att Lomboloområdet begagnas för att utvidga stadsbebyggelsen i nödvändig utsträckning, dock endast under vissa villkor. Bl. a. berörs frågor om ersättning för intrång som orsakas renskötseln genom stadsbebyggelsen och om köpeskillings fördelning.

Lantbruksstyrelsen, som överlämnat yttrande från vederbörande lappbyar, framhåller att de eventuella olägenheter, som kan uppstå för renskötseln genom ifrågavarande försäljning, framför allt bör kunna kompenseras genom lämpligt insatta åtgärder för att främja rennärigen. Försäljningen synes ha samband med vissa andra frågor rörande markupplåtelse inom Kiruna stad, vilka frågor även berör renskötselintresset. Viss översiktsplanering synes därför erforderlig innan ställning tas till lämpliga åtgärder för att kompensera rennärigen med anledning av förevarande markförsäljning.

Liknande synpunkter på rennäringsfrågorna har framförts av *kammarkollegiet*, som tillika föreslagit, att Kungl. Maj:t i samband med blivande försäljningsbemyndigande skall förklara att området genom försäljningen skall anses jämlikt 5 § lagen den 18 juli 1928 (nr 309) om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige undantaget från lapparnas begagnande.

Departementschefen

Av utredningen i ärendet framgår att ifrågavarande staten tillhöriga markområde bör säljas till Kiruna stad. Mot den överenskomna köpeskillingen och övriga villkor har jag ingen erinran. Till frågan om dispositionen av köpeskillingen och om gottgörelse för det intrång som kan orsakas renskötseln avser jag att senare återkomma till Kungl. Maj:t. I förevarande sammanhang vill jag erinra om att Kungl. Maj:t genom beslut den 3 juni 1965 medgav att till Kiruna stad fick säljas viss mark, som gränsar till nu ifrågavarande markområde.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

bemyndiga Kungl. Maj:t att medge försäljning till Kiruna stad av dels ett område om ca 295 ha av fastigheten Kiruna 1¹ och dels fastigheten Kiruna 1²⁸ om 13,2520 ha för en köpeskillning av 330 000 kr. samt på de villkor i övrigt som föreslagits.

2:o

Domänstyrelsen har efter framställning av Uppsala stad fört förhandlingar med staden om försäljning av kronoegendomen Gamla Uppsalaby eller stadsägan nr 1669 + 1670 i Uppsala stad med undantag av ett tidigare för-

sålt område om ca 700 m². Styrelsen hemställer i anledning därav att stadsägan säljs till staden för en köpeskilling av 1 089 000 kr. och på vissa andra villkor.

Styrelsen upplyser att stadsägan utgörs av två skiften. Ett större hemskifte, som består i huvudsak av inägojord, ligger omkring 5 km norr om stadens egentliga kärna. Det andra skiftet är ett mindre skogsskifte, som ligger norr om hemskiftet. Styrelsen beräknar stadsägans sammanlagda areal — sedan området om ca 700 m² år 1964 fränsålt hemskiftet — till 36,3820 ha, varav 34,2860 ha belöper på hemskiftet och 2,0960 ha på skogsskiftet. Egendomens byggnadsbestånd omfattar boningshus, ekonomibyggnader m. m. Byggnaderna är i medelgott skick. Hemskiftet är utarrenderat och arrendekontraktet gäller till den 14 mars 1967.

Fastighetens taxeringsvärde utgör 855 000 kr.

Enligt den år 1957 upprättade generalplanen för Uppsala stad, vilken omfattar också Gamla Uppsala, har hemskiftet till stadsägan nr 1669 + 1670 reserverats för i huvudsak småhusbebyggelse. Generalplanens riktlinjer har följts vid förslag till stadsplanering som redovisats av staden. Vad beträffar skogsskiftet antas att detsamma kommer att utnyttjas såsom parkmark. Enighet har nåtts mellan domänstyrelsen och drätselkammaren om en köpeskilling som motsvarar 3 kr. per m² för inägojorden och 50 öre per m² för skogsmarken samt ersättning för staten tillhöriga byggnader med 50 000 kr. eller tillhoppa avrundat 1 089 000 kr.

Bostadsstyrelsen har förklarat sig inte ha något att erinra mot det föreslagna priset för hemskiftet. Bostadsstyrelsen anser att skogsområdet bör värderas ur skogsbrukssynpunkt, då området i generalplanen redovisats såsom oplanerat skogsområde.

Domänstyrelsen anför att det till följd av tidigare kalavverkning av skogsskiftet är opraktiskt att räkna med några framtida skogsuttag där och att skiftet bör värderas som strövområde. Att från denna utgångspunkt åsätta marken i fråga ett saluvärde av 50 öre per m² överensstämmer väl med den praxis, som sedan åtskilliga år i liknande fall tillämpats vid avyttring av mark under domänstyrelsens förvaltning.

Stadsfullmäktige i Uppsala stad har den 18 februari 1966 antagit domänstyrelsens försäljningserbjudande.

Departementschefen

Jag har ingen erinran mot domänstyrelsens förslag om försäljning till Uppsala stad av stadsägan nr 1669 + 1670 med angivet undantag. Jag kan även godta den avtalade köpeskillingen, 1 089 000 kr., och övriga villkor.

I samband härmed får jag erinra om att Kungl. Maj:t genom beslut tidigare denna dag bemyndigat domänstyrelsen att med anlitande av domänverkets markfond för statens räkning inköpa samtliga andelar i handelsbolaget med firma Ekedals Bolag, Gislow & Co, i Klavsjöholm, Älvsborgs

lån, för en sammanlagd kostnad av 4 075 000 kr. Bolagets fasta egendom omfattar enligt domänstyrelsens värdering ca 1 023 ha skogsmark, 222 ha impediment och 54 ha inägor. Riksdagen bör underrättas om ifrågavarande köp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

bemyndiga Kungl. Maj:t att medge försäljning till Uppsala stad av stadsägan nr 1669 + 1670 i Uppsala stad med undantag av ett område om ca 700 m² för en köpeskilling av 1 089 000 kr. samt på de villkor i övrigt som föreslagits.

3:o

Fiskarna Per Valdemar Loberg, Stallarholmen, Stig Axel Loberg, Veckholm, Karl Gunnar Pettersson, Adelsö, Erik Wilhelm Gustavsson, Svartsjö, och Walter Dahlblom, Svartsjö, har anhållit om avskrivning av statsverkets återstående fordran, 13 400 kr. jämte ränta, på grund av två till Svenska insjöfiskarenas försäljningsförening u. p. a. utlämnade s. k. fiskberedningslån på 8 500 resp. 25 000 kr. Till stöd för ansökningen åberopar sökandena främst sina insatser för fiskerinäringen.

Ifrågavarande lån beviljades föreningen genom beslut av Kungl. Maj:t den 31 augusti 1956 och den 5 april 1957 för inköp av en fileteringsmaskin resp. en transportbil m. m. Såsom säkerhet för lånen tecknade P. V. Loberg och övriga sökande borgen i egenskap av styrelseledamöter i föreningen. Lånen utlämnades, det på 8 500 kr. den 24 januari 1957 och det på 25 000 kr. den 23 maj 1957 från det på kapitalbudgeten under Fonden för låneunderstöd anvisade investeringsanslaget Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.

Av handlingarna i ärendet och inhämtade uppgifter framgår följande.

Enligt lånevillkoren skulle lånen återbetalas med 850 resp. 2 500 kr. under ettvarvt av åren 1958—1967. Svenska insjöfiskarenas försäljningsförening trädde emellertid i likvidation den 22 december 1964 samt försattes i konkurs efter ansökan den 5 mars 1965. Statskontoret har i konkursen bevakat bl. a. den obetalda delen av ifrågavarande lån, 3 400 kr. resp. 10 000 kr. jämte ränta. Enligt uppgift från interimsförvaltaren har konkursboets tillgångar upptagits till 14 161 kr. och dess skulder till 285 284 kr. Någon utdelning torde inte komma att ske på förevarande fordringar. I fråga om borgensmännens ekonomiska omständigheter hänvisas till handlingarna.

Fiskeristyrelsen förordar, att sökandena befrias från borgensansvaret för ifrågavarande lån. Härför talar enligt styrelsens mening såväl sökandenas mångåriga insatser inom det yrkesmässiga insjöfiskets organisationer som billighetsskäl.

Statskontoret förklarar sig, med hänsyn till att sökandena såsom skäl för befrielse från borgensförbindelsen ej åberopat att de saknar möjlighet erlagga betalning, av principiella skäl i varje fall inte kunna förordas att de

erhåller hel befrielse från skulden. Med hänsyn till vad fiskeristyrelsen anfört motsätter sig statskontoret emellertid inte att sökandena, om de var och en före viss av Kungl. Maj:t angiven tidpunkt betalar visst belopp, förslagsvis 1 000 kr., befrias från sin betalningsskyldighet i övrigt.

Departementschefen

Med hänsyn till vad som upplysts rörande sökanden Dahlbloms ekonomiska förhållanden synes enligt min mening billighetsskäl tala för att han helt befrias från sin betalningsskyldighet på grund av ifrågavarande borgensåtagande.

Vad övriga sökande angår kan jag ansluta mig till statskontorets förslag. Jag förordar att dessa befrias från sin betalningsskyldighet, om de var och en inom tid, som Kungl. Maj:t bestämmer, inbetalar 1 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

medge att i det föregående nämnda borgensmän befrias från sin betalningsskyldighet till staten på de villkor som föreslagits i det föregående.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ulf Lönnqvist